

DN Jammerbugt

Formand: Søren Rosenberg,
Perikumvej 18 - 9440 Aabybro
Telefon: 30 24 18 34 - s.rosenberg@bbnpost.dk

Årsberetning for DN Jammerbugt 2014

Vi er glade og stolte af, at der er 812 medlemmer i Danmarks Naturfredningsforening for Jammerbugt Kommune.

Et nyt tiltag for at fremføre DN's meninger og oplysninger om f.eks. ture, arrangementer mm. har set lyset dette år, og det er vi nu også har en Facebook side..

Facebook er et hurtigere medier end f.eks. vores Nyhedsbrev som udkommer ca. 4 gange årligt.

Naturens Advokat

Gennem arbejdet med de lokale sager fungerer DN som naturens advokat i forhold til den måde, landets natur- og miljølovgivning bliver administreret på. Hvis et naturområde f.eks. trues af en beslutning truffet i kommunen, kan DN's Lokal afdeling indgive en klage og få en højere instans til at vurdere sagen.

Hvert år gennemgår de lokale DN-afdelinger omkring 15.000 lokale sager og rejser ca. 200 klager.

Ca. 50 procent af disse afgøres til fordel for naturen.

I langt de fleste tilfælde er sagerne heldigvis i orden set fra DN's synspunkt.

Men i få tilfælde, finder vi det nødvendigt, at klage til højeste instans inden for den lovgivning som DN beskytter, som er Natur- og Miljøklagenævnet.

Og vi har i årets løb indsendt 2 klager til Natur og Miljøklagenævnet.

Den første sag er vedr. en mink udvidelse, hvor nærtliggende naturområder, ikke vil kunne holde til en udvidelse efter vores mening. Jammerbugt Kommune sagde ja til en minkudvidelse fra 2500 mink til 6000 mink, men havde ikke obs på at tålegrænsen med ammoniak fordampning ved det nærliggende hede, herved blev overbelastet med kvælstof. Naturklagenævnet gav os medhold og udvidelsen blev afvist.

En landzonetilladelse til 2 stk. husstandsvindmøller blev påklaget af DN. Vi er stor tiltaler for vedvarende energi, men forsvare også de landskabeligere værdier. Her var det meningen at 2 husstand vindmøller, ca. 30 m. væk fra eksisterende bebyggelse. skulle opsættes i det flade område. Normalt gives der kun tilladelse til 1 mølle pr. ejendom inden for en afstand af 20 meter fra eksisterende bebyggelse. Denne sag er uden fortilfælde og i mod almindelig praksis, så derfor ankede vi kommunens tilladelse og fik medhold af NMKN.

Fredningsnævnet og Grønt Råd

Fredningsnævnet er en domstol nedsat med dommer, et udpeget kommunalbestyrelsesmedlem samt en ansat fra Naturstyrelsen. DN Jammerbugt deltager i fredningsnævnets besigtigelser, når en tilladelse til f.eks. opsætning af kreatur hegn skal gives inden for et fredet område.

Jammerbugt Kommunes Grønt Råd, er DN Jammerbugt naturligvis en del af. Her er vi aktive med at sætte en dagsorden, så de gode ideer på den naturpolitiske front, forhåbentlig når videre til de kommune valgte politikere.

Lokalplan 18-005 Rødhus Strand Feriecenter

Ingen tvivl om at årets største indsats fra vores side, var at få undersøgt den mulige konsekvens af at Rødhus Strand Feriecenter vil udvide fra 150 boliger til 300 boliger. Efter privatiseringen af det tidligere feriecenter, som blev solgt ud som enkelt boliger, ville den nye ejer af området, udstykke den omkring liggende naturbeskyttede klithede og udlægge det til kæmpe store huse med parkerings plads, og nye vejanlæg og her taler vi altså om yderste klitrække, før havet ved Rødhus Strand. I alt 300 stk. nye sommerhuse indenfor planområdet, som ligger nært op til det beskyttede Natura 2000 område ved Tranum Skydeterræn og det fredede Sandmosen. Naturligvis synes vi, at denne form for udvidelse, bør kæve en konsekvens vurdering for om hvorledes denne indvirkning vil påvirke områdets botanik, dyreliv mm. Der er en rigtig fin bestand af Nikkende Kobjælde, Hede-rensdyrlav, djævelsbid og i de fugtige lavninger Engkabbeleje m. flere. Der er rigtige gode muligheder for, at både markfirbetnet og strandtudsens yngler i området, som med de mange klitter med marehalm samt klitlavninger med vand, er deres yngle biotop.

DN har derfor klaget over Jammerbugt Kommunes manglende miljøvurdering til Natur og Miljøklagenævnet, som dog ikke har afgjort klagen endnu.

Lige før sommerferien var der frist for kommentar og indsigelser til Lokalplanforslaget 18-005 for Rødhus Strand Feriecenter. Og DN Jammerbugt sendte selvfølgelig også vores bemærkninger ind her, hvor vi udover de naturmæssige ovennævnte betragtninger, også forsvarede de landskabelige værdier, da der, hvis udvidelsen bliver en realitet, skal bygges på den ubebyggede naturbeskyttede klithede. Nu er kommunens forvaltning i gang med at samle alle 22 indsigelser som der har været i mod udvidelsen, til en endelig rapport.

DN venter spændt på denne rapport som sikkert skal danne grundlag for den eventuelle politiske behandling for om udvidelsen skal realiseres eller skrottes. Jeg tror selv, at resultatet af de mange indsigelser, gør at der kun bliver tale om en lille udvidelse ved det eksisterende byggeri, i stedet for en fordobling som der blev lagt op til.

Ture og arrangementer

DN Jammerbugt har haft forrygende travlt. Udover at være Naturens Advokat, så arrangerer vi også ture og arrangementer rundt i hele Jammerbugt Kommune, som jo er beriget og omgivet af flot og spændende natur, som kan byde på mange naturoplevelser.

I løbet af året har vi haft 17 arrangementer og ture her i kommunen.

Vi er meget glade for at formidle naturoplevelser, da vi tror at vi også på den måde kan påvirke os mennesker til en bedre forståelse for naturen og dens behov.

Største delen af turene ledes under kyndig og dygtigt vejledning af fortrinsvis Jørgen Jensen og Christian Larsen, bestyrelsesmedlemmer i DN Jammerbugt. Jeg vil ikke komme ind på alle turene i aften, så bliver vi vist ikke færdig forløbelig, men jeg vil dog nævne et arrangement.

Og det er *Kender DU de fredede området i Jammerbugt Kommune?*

Denne dagstur havde udgangspunkt i kommunes vestligste fredninger og vi

besøgte Husby Hule med et blomster flor af orkideer, derefter Hinglebjerg og Fosdalen for at slutte i området mellem Egebjerg og Lundhøje. Her blev der talt om naturtyper, fugle, insekter og botanik.

Husk i øvrigt at alle er velkomne på vores ture, som for det meste er gratis.

Salg af Statens naturarealer / kontra Naturfond

DN har henvendt sig til Fødevarerminister Dan Jørgensen, med det formål, at få overbevist NaturErhvervsministeriet om at ministeriet skal beholde græsningsfennerne, som statens ejendom i St. Vildmose, i stedet for at sælge til forskellige private lodsejeres interesser.

I dag bruges disse græsningsfener til områdets landmænd, som med lejeaftale har mulighed for at få deres kreaturer på græs. Kort sagt, så er græsningsfennerne et vigtigt levested for mange fugle, insekter og planter. DN ser meget gerne, at fennerne skal bruges i et større sammenhængende naturområde, i en kommende Naturplan Danmark.

Derfor arbejder DN for, at græsningsfennerne bliver bevaret som status quo, og på sigt, at få genskabt den tidligere aktive højmose - St. Vildmose.

Den allersidste indvindingstilladelse er givet til Pindstrup Mosebrug, så når Pindstrup er færdig med indvinding af spagnum, så skal det tidligere råstofområde, reetableres til et forhåbentlig dejligt og offentligt naturområde, med masser af biodiversitet. Bl.a. derfor er det meget vigtigt, at beholde Ørne-, Ring- og Damfennerne på statens hænder, således man bruger de sammenhængende natur arealer fornuftigt, i et naturgenopretningsprojekt.

Selvom salget er et resultat af Finansloven 2012 og vi allerede har set et stort salg, af statens ejendom i Sandmosen, så håber DN, at man kan ændre NaturErhvervsministeriet beslutning om at sælge arealerne i St. vildmose eller evt. overdrage de naturbeskyttede arealer, til Miljøministeriet.

DN synes, det er meget beklageligt at man på den måde vil sælge ud af landets arvesølv, da det både er en dårlig forretning, samt umoralsk at man med den ene hånd sælger ud af naturen og med den anden hånd igangsætter en fond med formål på at opkøbe landbrugsjord.

DN er dog meget glade og tilfredse med, at der nu endelig bliver oprettet en naturfond som kan i gangsatte opkøb af landbrugsjord, som før har været natur. Som man f.eks. har set naturgenopretnings projekter af Fil Sø og senest Gyldensten Strand på Fyn.

Projekter

De tusinde Søer: Når man bevæger sig ad Banestien i udkanten af Biersted på vej mod Aabybro passerer man først på højre side det nye fritids- og aktivitetsområde "Den Grønne Kile". Umiddelbart derefter, ca. 500 meter fra Biersted by, på venstre side af Banestien, ligger et knap 2 hektar stort naturområde med mosebund og bevokset med løvtræer som Tjørn, El, Hyld m. f. samt forskellige arter af buske.

Området har gennem mange år gået under betegnelsen "De Tusinde Søer", og det er fyldt med større eller mindre vandhuller, der efter sigende er opstået ved Biersted borgeres gravning af tørv fra mosen til opvarmning.

Naturområdet er ynglested for Bilag IV arten Spidssnudet Frø, samt tillige med en række almindelige Padder. I dag er De Tusinde Søer så tilgroet, at man næsten ikke kan komme ud til vandhullerne, og de små vandhuller trænger stærkt til at blive befriet, så lys og luft kan hjælpe det biologiske liv her, især

af hensyn til Padder.

Jammerbugt Kommune, Biersted Landsbyråd og Danmarks Naturfredningsforening i Jammerbugt Kommune er derfor gået sammen om projekt "De Tusinde Søer" med henblik på at forbedre naturvilkårene for området og for igen at gøre naturområdet tilgængeligt for Biersteds borgere og for turister og andre der færdes på Banestien.

Hensigten med projektet er at skabe adgang til søerne via en trampe sti med flis, som i de mest fugtige områder udformes med planker af træ, der er hævet en anelse over den fugtige mosejord. Et par steder langs stien skal der stå en bænk, hvor man kan holde en pause og give sig tid til at nyde og udforske den pragtfulde natur i området.

I forbindelse med projektet skal der foretages uddynding af en del af bevoksningen, således at lysindfaldet til vandhullerne forbedres, men der er stadigvæk masser af buskads og vild urørt skov, så dyrevildt mm har et frirum. Det er ikke meningen, at De tusinde Søer skal ligne en park, men derimod et tilgængelig naturområde med partier af vandhuller.

Naturovervågning

Det frivillige arbejde i Danmarks Naturfredningsforening er mangfoldig. Og naturligtvis beskæftiger vi os med, hvordan naturens tilstand har det ved at se på arterne - hvordan trivis de - forsvinder de eller hvad skal man gøre for at forbedre biodiversiteten?

Arter er vigtige indikatorer på hvordan dagens naturtilstand i Danmark har det! Målet er at stoppe tabet af arter, f.eks. er sommerfuglen sortpletet blåfugl uddød så sent som i 1997 her i vores kommune i området ved Grønnestrand. Men der bliver lavet handleplaner og værktøjer som forhåbentligt hjælper på sigt. Gode intentioner med vandplaner, handleplaner for Natura 2000 områder samt rydninger af tilgroede arealer i de fredede arealer har en effekt. Desværre er der nogen gange massiv modstand mod de fornuftige naturtiltag, som tager år, at få gennemført.

DN Jammerbugt presse på lokalpolitisk men også vores Administration i Danmarks Naturfredningsforening føre politisk pres på højeste plan for at naturtiltagene bliver gennemført.

Hedepletvinge registrering

Felttræf med registrering af larvespind efter den sjældne sommerfugl Hedepletvinge.

Meget engagerende unge biologistuderende - fra DN Studenter Afdeling i Ålborg, besøgte i denne weekend, Jammerbugt Kommune, et sted i Tranum Klitplantage. Her blev et areal på størrelse med ca. 7 fodboldbaner, undersøgt for at se hvordan bestanden af den flotte sommerfugl, Hedepletvinge er i år.

Forsommerens registreringer af den voksne sommerfugl, gav os gode forhåbninger til lørdagens optælling, og da et lilla blomsterflor af djævelsbid, mødte os ved en naturbeskyttet eng og hede gav med det samme, inspiration til de 11 morgenfriske natur "nørder". - Nu skulle der tjekkes Djævelsbid efter larvespind!

Vi organiserede feltarbejdet, ved at danne kæde, med 2 meters mellemrum mellem os, gik vi i afmærkede felter og satte små bambuspinde med flag og nummer, hver gang vi fandt et spind.

Og jubii der er mange spind. Over al forventning faktisk. Glæden ved dette

kratluskeri giver næring og lyst til at gøre en forskel for os frivillige aktive i DN, især når mange andre rapporter om naturens tilstand, som regel er nedslående, så er det dejligt med en solstrålehistorie, når målrettet naturpleje indsats giver resultat. Sommerens gode vejr har sikkert også en positiv indvirkning på det flotte resultat.

Og hvad blev optællingen af lørdagens antal larvespind så?

Ja, det skal tages med et lille forbehold, men jeg talte 135 spind!! Det endelige resultat kommer først senere, da alle flagene med numre skal gps plottes, med viden og forskning for bestandens tilstand.

Tak til DN Studenter Afdeling i Ålborg og de studerende fra Århus Universitet, for en forrygende dag med masser af naturoplevelser.

Projekt Birkemus

DN undersøger om den sjældne Birkemus er flyttet nordenfjords.

I starten af september deltog frivillige fra DN i Projekt Birkemus ved Østerild. Projektet er under ledelse af biolog Julie Dahl Møller, som har fået til opgave, at undersøge om der findes en mulig forekomst af Birkemusen i statens arealer ved Østerild.

Her i klitheden og skovnaturen under Danmarks største testcenter for vindmøller, undersøger DN folk, de 30 faldspande morgen og aften. Markmus, frøer, tudser, firben og løbebiller er de flittigste gæster i faldspandene. Og lade det være sagt med det samme - der er desværre ikke set en Birkemus - endnu.

2 gange om dagen kigger vi efter og sørger for at der er frisk æble, tørt hør, havre og melorme i spandene. Og alle de andre mus mm. bliver sat ud igen. Dog har jeg en formodning om at musene hurtigt søger tilbage til det gode forråds-kammer, da musene virker tykkere og tykkere :-)

Miljøministeriet står bag projektet.

§ 3 Serviceeftersyn Landbrugsplanlægning

Naturpleje

I DN Jammerbugt er vi glade for, at vi udover at være advokat for naturen, også bidrager med aktiv naturpleje som le-slåning. I år har vi optimeret vores indsats på Aaby Bjerg. I det tidligere forår beskar vi trævækst som bæverasp, så lyngen og urterne trives endnu bedre. Det var således nemmere for lelauget ved septembers høslæt at slå græsrørhvenen ned uden at beskadige skæret. Ved Aaby Bjerg, har vi i samarbejde med lodsejeren og NpN, om at holde den meget dominerende ørnebregne i skak, så Hedelyngen, Guldblommer og andre lysåbne naturtyper trives og for det bedre, så biodiversiteten bliver øget. En stor tak til Torben Ørbæk Larsen, som er lodsejeren ved Aaby Bjerg som har hjulpet med at bekæmpe ørnebregnen. Det har vist sig rigtig effektivt, at Torben har tromlet ørnebregnen, allerede i dette tidligere forår var der et hvidt flor af hvid anemone i stedet for den massive vækst af ørnebregne.. Ved høslæt dagen fik vi fjernet endnu mere ørnebregne, da vi lejede en fingerklipper sponsoreret af Jammerbugt Kommune.

Affaldsindsamling

Søndag den 27. april var den årlige affaldsindsamlings dag.

DN Jammerbugt er selvfølgelig også med sædvanen tro. Jammerbugt kommune er på 863 kvadratkilometer og har derfor lange vejstrækninger. På bemær-

kelsesværdig vis havner dåser, cigaretskod, papir og plastic ofte langs disse veje, selvom langt de flest biler parkerer lige op ad skraldespanden hjemme i carporten.

Vores affaldsordinator Anders Hedegaard udtaler: "Der er blevet samlet affald op i Jammerbugt Kommune i weekenden. 1785 kg er det blevet til, som nu er endt på genbrugspladserne i stedet for at ligge i naturen. Med det som er blevet samlet op af skole- og institutionerne i løbet af ugen overstiger resultatet altså to tons. Over 100 mennesker har været i gang i det gode vejr i weekenden. DN Jammerbugt siger tusind tak til alle - både skole og søndagsindsamlere - for den flotte indsats."

Min rute i år var en strandrensning ved Rødhus Strand, som jeg viser lidt billeder fra.

Kampagne Evighedstræ

Baggrunden for kampagnen er at store gamle træer, desværre er en mangelvare i den danske natur. Historisk set, har træer selvfølgelig været end nødvendig del af skovdriften, men i dag har vi råd til, at lade de gamle store kæmper stå! Derfor indgår vi frivillige aftaler med private og offentlige træejere om at passe og pleje store, gamle træer. Aftalen er ikke en formel fredning af træet, men en hensigtserklæring, der forpligter ejeren til at passe på træet så længe, det er muligt.

Gamle træer skal stå for evigt.

Der findes heldigvis stadig nogle store og gamle træer i Danmark, og det kan vi takke ejerne for. De har passet på dem og skånet dem fra motorsaven i flere generationer. Disse træer har stor værdi, både kulturelt og æstetisk - og ikke mindst for de mange insekter, fugle og andre dyr og planter, der er helt afhængige af træerne som bosteder.

Derfor skal vi passe på dem! Mærkning af gamle, helt særlige træer med et lille emblem kan være med til at skabe fokus på, at mange flere store, gamle træer helst skal stå for evigt - også når de er gået ud. Med kampagnen kan viden om, hvordan de værdifulde gamle træer kan beskyttes, plejes og bevares for at leve og stå længst muligt til glæde for os alle.

Lokalt i Jammerbugt Kommune har vi udpeget 4 træer indtil videre.

Når træet er vurderet og godkendt af DN, får ejeren overrakt et diplom og et fint Evighedstræ-emblem til træet, der nu får lov at stå for evigt - eller til det ikke kan stå længere.

Oxholm Skov - gammel Eg på 450 cm. i omkreds

Nørtorup Gård - gammel Blodbøg fra ca. 1880

Birkumgård - imponerende stort og gammel Blodbøg på 600 cm. I omkreds

Isbakkevej - ældre grenet eg med 7 stammer

Tak til bestyrelsen

Nu er jeg ved at være ved vejs ende, med årsberetning, som formand for DN Jammerbugt.

Det har været et spændende år med store sager, som har krævet vores opmærksomhed og tid.

Selvom nogle måske ser DN, som en træls stopklods for al udvikling – ja det får vi tit skyld for, så er jeg sikker på at naturen siger tak for vores indsats, med endnu flere gode naturoplevelser i vente.

Jeg synes, vi er en meget dygtig bestyrelse på 14 yderst aktive og arbejdsivrige DN'er, hvor både suppleanter, og unge som ældre i bestyrelsen tager fat i arbejdet, som naturens stemme.

Når vi snart skal have valgt næste års bestyrelse, så er der desværre farvel til 3 stærke og gode kræfter, som efter mange års frivillige arbejde for naturen gerne vil hellige børnebørnene lidt mere. Dog er vi taknemlige for at både Jørgen, Christian og Ove ikke slipper DN helt, men bliver tilknyttet DN, som Ad Hoc - som vil sige at deres funktion er tilrettet til arbejde med arrangementer for Christians og Jørgens vedkommende, og Ove er stadigvæk le-laugs formand for naturplejegruppen.

Jeg håber derfor, vi mindst kan få valgt 3 nye ind i bestyrelsen, enten som suppleanter, men gerne i bestyrelsen, således vi stadigvæk kan være en stor og handlekraftig afdelingsbestyrelse.

Så overvej lige om arbejdet for naturen i DN's bestyrelse vil være noget for dig.. – Og man må gerne pege på sig selv, når vi om lidt skal have valg til bestyrelsen. Vi er opdelt i forskellige arbejdsgrupper, f.eks. har vi en plangruppe og en naturgruppe, så hvis man har en interesse for eks. overtrædelse af naturbeskyttelsesloven kan man jo bidrage til emnet med det man ved, i naturgruppen..

Og som noget nyt her i 2014 har vi et lommefilosofisk råd. Her bliver debatteret natursyn, som menneskets indvirkning på naturen og DN's politikker mm. Vi mødes ca. hvert 5. uge, her i Brovst Sport og Kulturcenter, som ligger central i kommunen i forhold til vores bopæl de forskellige steder i kommunen. Men vi har ikke kun sagsarbejdet i tankerne, som for det meste ordnes over computeren efter en besigtigelse.

Vi er også glade for at mødes socialt og få naturoplevelser sammen.

Og til nye i bestyrelsen skal jeg da også oplyse at julefrokosten allerede er planlagt til fredag den 19. december, med dertil hørende god julemad krydret med snaps fra naturens spisekammer.

Husk altid at holde Jer orienteret om kommende ture, aktuelle sager mm. på vores hjemmesiden www.dn.dk/jammerbugt

Og tilmeld Jer meget gerne vores nyhedsbrev, via hjemmesiden..